

Čo je štandardná angličtina?

Simona Kolesárová, Filozofická fakulta PU, simonakolesarova@yahoo.com

Kľúčové slová: angličtina, lingua franca, jazyk, varieta, dialekt, štandardná angličtina.

Key words: English, Lingua franca, language, variety, dialect, Standard English.

Problematiku angličtiny ako lingua franca alebo medzinárodného jazyka sprevádza mnoho debát a špekulácií o tom, či je možné uznať ju v podobe legitímnej variety angličtiny, v ktorej by sa odchýlky od normy nepovažovali za chyby, ale za štandardné črty vyvíjajúceho sa kontaktného jazyka. Tieto otázky sú jadrom mnohých výskumov, odborných publikácií i konferencií a prinášajú so sebou mnoho ďalších debát, názorov a definícií jazyka a variety.

Ak má byť angličtina ako lingua franca (ELF) uznaná za štandardnú varietu angličtiny ako štandardného jazyka, treba si ujasniť, čo sa nie len v lingvistike, ale i v ľudských myšliach a ideológiách považuje za jazyk, varietu, ale i štandardnú angličtinu, pretože v dnešnom svete nejestvuje výlučne jediná správna podoba štandardnej angličtiny.

V tejto súvislosti môžeme spomenúť autorku knihy *World Englishes* (Svetové angličtiny), Jennifer Jenkins (2003), ktorá upriamila pozornosť na tento fakt. Ako sama tvrdí, stretla sa s kritikou i počudovaním práve pre formu plurálu v slove „Englishes“, ktorá sa však s najväčšou istotou týka veľkého počtu variet angličtiny, ako napríklad regionálne, geografické, sociálne, sociálne variety, pričom každá z nich má svoje štylistické, gramatické, syntaktické, lexikálne, výslovnostné špecifiká, avšak viac-menej spoločné jadro slovnej zásoby. V nadväznosti na Jesenská (2006) dodávame, že v rámci jednotlivých angličtín dochádza výrazne k diferenciaciám, čo spôsobuje, že angličtina sa „rozpadáva“ na niekoľko (druhov, štandardov, variet) angličtín v závislosti od rozmanitosti jednotlivých regiónov a používateľov jazyka.

Weber – Horner (2012) uvádzajú, že existujú dva modely jazyka. Prvý sa vníma ako všeobecne rozšírený, alebo tzv. „ľudový.“ Tento model rozlišuje medzi jazykom a dialektom, pričom medzi nimi platí hierarchické usporiadanie, v ktorom sa jazyk považuje za nadradený, štandardný a „lepší“ ako dialekt.

Druhý model by sme mohli označiť za „odborný“, teda uznávaný v lingvistických, hlavne v sociolingvistických kruhoch, ktoré odmietajú prvý model a zhodujú sa v názoroch, že neexistuje žiadny čisto lingvistický rozdiel medzi jazykom a dialektom, a preto ich chápu rovnocenne ako lingvistické variety, pričom žiadna varieta nemôže byť lepšia ako ktorákoľvek iná, dokonca aj štandardná varieta je len jedna medzi mnohými ďalšími.

Dalo by sa povedať, že z vyššie spomínaných názorov a týchto definícií variety a jazyka, ktoré sa chápu buď ako rovnocenné, alebo ako hierarchicky usporiadané pojmy, sa nám vynára otázka, že čo je teda štandardná angličtina.

Podľa slovníkových definícií, napr. Webster alebo American Heritage, je štandardná angličtina taká angličtina, ktorá je s ohľadom na pravopis, gramatiku, výslovnosť, slovnú zásobu v podstate jednotná, a to aj vzhľadom na regionálne rozdiely, dobre vžitá vo formálnej i neformálnej reči a v písomnom prejave vzdelaných ľudí a akceptovaná všade tam, kde sa dorozumieva angličtinou.

Ak vychádzame zo slovníka American Heritage, definujeme štandardnú angličtinu ako varietu angličtiny, ktorá je všeobecne uznávaná ako model pre ústny a písomný prejav medzi vzdelanými používateľmi jazyka.

Pojem štandardná angličtina sa používal veľmi často a to i napriek tomu, že niekedy sa v našich myšliach v súvislosti s týmto termínom vynáralo mnoho nejasností. Niekedy sa totiž

používal na označenie variety angličtiny, na ktorú sa vzťahovali preskriptívne normy, a teda pravidlá použitia, ktorými sa však nie vždy používatelia angličtiny v písomnom i ústnom prejave riadili.

V posledných rokoch sa však pojem štandardná angličtina častejšie používal na odlíšenie reči a písomného prejavu vzdelaných ľudí stredných vrstiev od reči iných tried a vrstiev, ktorá sa považovala za neštandardnú.

Ako vidíme, pojem štandardná angličtina je veľmi elastický a variabilný, pretože to, čo sa považuje za štandardnú angličtinu, v mnohých prípadoch závisí od lokality a danej variety, ktorá je v kontraste so štandardnou angličtinou. To znamená, že forma, ktorá sa v jednom regióne považuje za štandardnú, sa môže inde vnímať ako neštandardná.

Bez ohľadu na to, ako sa termín štandardnej angličtiny interpretuje, môžeme sa zhodnúť v tom, že štandardná angličtina by sa nemala považovať za jedinú správnu podobu, pretože ako sme už vyššie spomínali, existuje mnoho variet angličtiny, v rámci ktorých sa angličtina „rozpadáva“ na niekoľko druhov, štandardov, variet, a to v závislosti od rozmanitosti jednotlivých regiónov a používateľov jazyka.

V snahe čo najlepšie charakterizovať a vymedziť pojem štandardná angličtina vychádzame z Trudgilla (1999), ktorý definoval štandardnú angličtinu prostredníctvom toho, čím nie je, čo neskôr vyústilo do návrhov, čím je, respektíve čím by mohla byť.

Štandardná angličtina teda nie je:

- ***Štandardná angličtina nie je jazyk***

Vo všeobecnosti sa pojem štandardná angličtina často spája s termínom štandardný jazyk. Avšak Trudgill (1999) uvádza, že štandardná angličtina nie je jazyk v pravom zmysle slova. Je to menej ako jazyk, pretože v skutočnosti ide o jednu z mnohých variet, ktorá sa používa v písomnom i ústnom prejave. Dalo by sa teda povedať, že štandardná angličtina je teda najdôležitejšia varieta angličtiny. Tá sa prevažne spája s edukačným systémom vo všetkých anglicky hovoriacich krajinách, hovoria ňou „vzdelaní ľudia“ a učia sa ju nerodení anglicky hovoriaci. To je na druhej strane prekvapujúce, pretože ani rodení anglicky hovoriaci nepoužívajú tzv. „štandardnú angličtinu.“ Ako tvrdí Chambers a Trudgill (1997), používajú neštandardnú varietu jazyka, a tak môže byť angličtina charakterizovaná ako autonómna štandardizovaná varieta, pozostávajúca so všetkých neštandardných variet, ktoré sú s ohľadom na štandardizovanú varietu heteronómne. Na základe týchto názorov môžeme povedať, že štandardná angličtina sa nechápe ako anglický jazyk, ale iba ako jedna z jeho variet.

- ***Štandardná angličtina nie je akcent***

Trudgill (1999) uvádza, že väčšina lingvistov, alebo prinajmenšom britských, sa zhoduje v tom, že štandardná angličtina vôbec nesúvisí s výslovnosťou, pretože tá sa líši podobne ako gramatika a slovná zásoba v každej variete. Ako však vieme, v Británii sa za štandardnú výslovnosť vo vzťahu k iným regionálnym akcentom všeobecne uznáva tzv. Received Pronunciation (RP), ktorej sa zároveň pripisuje vysoký status, čo je však z globálnej perspektívy, alebo z pohľadu sociolingvistiky nezvyčajné. Trudgill (1999) to odôvodňuje tým, že každá geografická časť krajiny sa vyznačuje svojím typickým regionálnym akcentom, a to aj napriek tomu, že rodení anglicky hovoriaci rozprávajú štandardnou angličtinou. To znamená, že RP výslovnosť sa vôbec nespája s konkrétnym územím, ale s hovoriacimi zo všetkých geografických častí, či už pochádzajú z vyššej alebo strednej triedy. Inými slovami, RP výslovnosť sa chápe ako štandardizovaný akcent angličtiny a nie štandardnej angličtiny.

Tieto úvahy potvrdzuje aj Rámec pre výučbu Národnej stratégie gramotnosti, ktorý sa v roku 1999 zaviedol takmer na všetkých anglických základných školách. Podľa neho sa štandardná angličtina chápe ako varieta angličtiny, používaná vo verejnej komunikácii a v písomnom prejave medzi vzdelanými ľuďmi a v školách, kde sa zároveň aj vyučuje.

Neviaže sa na žiaden konkrétny región a nevymedzuje ani akcent, ktorým by sa malo rozprávať.

▪ **Štandardná angličtina nie je štýl**

Trudgill (1999) upozorňuje na nejasnosti v chápaní vzťahu medzi štandardnou angličtinou a slovnou zásobou vťahujúcou sa na formálnu varietu anglického jazyka. Trudgill (1992) charakterizuje štýl ako podoby jazyka z pohľadu formality, ktorá sa pohybuje na osi od veľmi neformálneho až po vysoko formálny štýl, pričom formálny štýl reprezentuje sociálne formálna situácia a neformálny zase neformálna situácia. Z tohto pohľadu Trudgill vychádza z myšlienok Gilesa (1973). Podľa neho hovoriaci nie sú „sociolingvistické roboty,“ ktoré automaticky odpovedajú na konkrétny stupeň formality danej situácie, pretože sú schopní túto úroveň ovplyvniť a meniť ju, a to prostredníctvom stylistických prostriedkov. Vo všeobecnosti sa prikláňame k názorom viacerých lingvistov, ktorí hovoria, že všetky jazyky sveta a každá ľudská spoločnosť má svoje úrovne stylistických rozdielov, ktoré sa odzrkadľujú v sociálnych vzťahoch a v rôznych situáciách. To znamená, že neexistuje človek, ktorý by v konverzácii používal vždy jeden a ten istý štýl. Všetci máme v jazykovej výbave vlastný repertoár štýlov, ktoré sú úmerné nášmu sociálnemu statusu, skúsenosti a vzdelaniu. Na druhej strane sa však aj jazyky líšia svojim rozsahom štýlov, ktoré sú používateľom tohto jazyka k dispozícii.

Na základe uvedených myšlienok Trudgill (1999) teda tvrdí, že štandardná angličtina nie je bezpodmienečne naviazaná na formálny štýl. Naopak, spája sa s rozsahom formality. To znamená, že štandardná angličtina nie je štýl sama o sebe, ale reprezentuje ju úroveň od formálnych až po neformálne štýly, čo Trudgill (1999, s. 120) znázorňuje na nasledujúcich troch vetách:

- 1.) Father was exceedingly fatigued subsequent to his extensive peregrination.
(Preklad autorky) *Otec bol nesmierne/extrémne vyčerpaný po jeho rozsiahlej púti.*
- 2.) Dad were very tired after his lengthy journey.
(Preklad autorky) *Oco bol veľmi unavený po dlhej ceste.*
- 3.) The old man was bloody knackered after his long trip.
(Preklad autorky) *Foter bol prekliato dobitý/vyžmýkaný po dlhom tripe.*

Z týchto príkladov vyplýva, že aj napriek tomu, že tieto vety sa pohybujú od vysoko formálneho štýlu (*peregrination/púť, fatigued/vyčerpaný*) cez neutrálny (*was/bol*) až po neformálny (*trip*) či veľmi neformálny (*knackered/dobitý*), stále patria k štýlom štandardnej angličtiny.

Okrem toho môžeme povedať, že všetky uvedené vety majú viac-menej rovnaký referenčný jazykový význam, odlišujú sa iba v štýle. Tieto stylistické diferenciácie indikuje zvolená lexika, ktorá okrem iného závisí aj od vnímanosti a jazykového „citu“ každého rodeného hovoriaceho. Z toho pohľadu by sa dalo povedať, že veľmi neformálna lexika, slang alebo tabu slová sú regionálne ohraničené, a tak ich význam môže byť pre iného hovoriaceho z odlišnej geografickej časti úplne neznámy.

Ak sa opäť vrátíme k formálnosti v angličtine, môžeme skonštatovať, že podľa Trudgilla (1999) tento pojem úzko súvisí s lexikou a s gramatickými konštrukciami, ktoré varírujú medzi formálnou a neformálnou angličtinou. Vo všeobecnosti je napríklad známe, že pasívne tvary prevládajú viac vo formálnom ako neformálnom štýle.

V súvislosti s lexikou sa opäť vrátíme k tretej vete - *The old man was bloody knackered after his long trip* (*Foter bol prekliato dobitý/vyžmýkaný po dlhom tripe.*), ktorá podľa Trudgilla (1999) bez pochyb reprezentuje štandardnú angličtinu, a to i napriek tomu, že sa v nej použila nadávka (*bloody*) a neformálne slovo (*knackered*). Ak by sme chceli tvrdiť opak, museli by sme súhlasiť s tým, že hovoriaci automaticky používa neštandardnú varietu

jazyka hneď, ako začne nadávať. V nadväznosti na tieto názory a tvrdenie sa dá konštatovať, že uvedená veta je síce v štandardnej angličtine, avšak sformulovaná do veľmi neformálneho štýlu. Naopak, veta *Father were very tired after his lengthy journey*, už zachytáva prvok neštandardnej variety angličtiny, pretože v nej vidíme použitú neštandardnú formu slovesa byť v minulom čase pri tretej osobe singuláru (*were*). Na druhej strane je však táto veta napísaná vo formálnom štýle. Všeobecne však v mnohých anglicky hovoriacich spoločnostiach dominuje tendencia, alebo lepšie povedané, spoločenská tendencia, používať štandardnú angličtinu vo formálnych situáciách, i keď to nie je nevyhnutné pravidlo. To znamená, že vo vzťahu medzi parametrom štandardná – neštandardná a formálna – neformálna, platí istá nezávislosť, ktorá je lepšie vnímateľná mimo anglicky hovoriacich krajín, kde je angličtina materinským jazykom, napríklad v Luxembursku, Limburgu v Holandsku alebo v Nórsku, kde sa využíva miestny dialekt takmer v každej komunikačnej situácii, a to bez ohľadu na to, či sa diskutuje o politických problémoch na úrade s primátorom, alebo ide o bežnú komunikáciu v kruhu blízkych známych niekde v bare. Inými slovami, hovoriaci automaticky neprepnú na štandardnú nemčinu, holandčinu alebo nórcinu, iba zvolia formálnejší štýl. V tomto prípade môžeme teda hovoriť o „stylistickom prepínaní“ iba v rámci dialektu a nie medzi jednotlivými dialektmi.

V nadväznosti na nezávislosť štýlu od štandardnej angličtiny Hudson a Holmes (1995) dodávajú, že nie vždy je jednoduché a bezproblémové ich rozlíšenie, čo znázorňujú na príklade použitia *this* pri prerozprávaní príbehu, kde *this* v nasledujúcej vete *There was this man, and he'd got this gun....*, niekto považuje za prejav hovorového štýlu, ostatní lingvisti by to však možno považovali za neštandardnú gramatickú črtu.

Okrem prepojenia štýlu s lexikou a výberom gramatických konštrukcií odkazuje Trudgill (1999) na Labove (1966) lingvistické tradície, v ktorých sa spomína vysoká citlivosť fonológie na štýl. To znamená, že ak vychádzame zo vzťahu medzi štýlom a štandardnou angličtinou a berieme pritom do úvahy spomínanú fonologickú citlivosť, dalo by sa povedať, že štandardná angličtina nemá žiadne spojenie ani s fonológiou.

▪ *Štandardná angličtina nie je register*

Termín register sa v jazykovede používa na označenie výrazov charakterizujúcich výpoveď podľa konkrétnej oblasti, podľa používaných prostriedkov, podľa vzťahov medzi účastníkmi komunikácie, či podľa použitých komunikačných prostriedkov. Inými slovami, register je vždy determinovaný témou, preto rozlišujeme napríklad register matematiky, medicíny, fyziky, z čoho vyplýva, že register úzko súvisí s lexikou, i keď niektoré z nich, špeciálne právnický register, sa vyznačuje aj špecifickými syntaktickými konštrukciami.

Okrem odbornej funkcie registrov, ktorá poskytuje definície termínov súvisiacich s odbornou tematikou (napr. technický register má technickú funkciu), je zaujímavá a neprehliadnuteľná i sociolingvistická funkcia. Tá vyjadruje istú spolupatričnosť, členstvo v konkrétnej odbornej skupine, napr. lekári, právnici. Na druhej strane však Trudgill (1999) uvažuje nad rozdielom medzi slovom *clavicle* (klavikula) a *collar-bone* (kľúčna kosť) a jeho funkciami, pretože majú rovnaký význam. Podotýka, že prvé slovo môže reprezentovať viac status lekára a druhé skôr pacienta. V tomto bode sa Trudgill (1999) opäť vracia k problematike používania termínu štandardná angličtina a štandardná slovná zásoba angličtiny, o ktorej sa hovorí v dokumente Britského národného kurikula. V nadväznosti na tento dokument sa do popredia dostáva otázka, či sa pojem štandardná slovná zásoba viaže na formálny štýl, alebo napríklad na konkrétny register, pretože v konverzácii je pravdepodobné, že hovoriaci môže používať odborný register bez toho, aby rozprával štandardnou angličtinou a naopak. V praxi by preto mohlo byť úplne bežné, že dvaja profesori filozofie budú diskutovať o dielach Kantach za pomoci slovnej zásoby filozofického registra, pričom použijú výslovnosť a gramatiku svojho dialektu. Na základe uvedených názorov môžeme teda

skonštatovať, že neexistuje priame spojenie medzi štandardnou angličtinou a odborným registrom.

Ak štandardná angličtina nie je jazyk, akcent, štýl ani register, vynára sa do popredia otázka, čo to potom je.

Trudgill (1999) uvádza, že mnoho britských sociolingvistov definuje štandardnú angličtinu ako dialekt, alebo ju považuje za jednu z mnohých variet angličtiny, tzv. subvariety angličtiny. Subvariety jazyka sa prevažne chápu ako dialekty a každý jazyk bez pochyb pozostáva aj z dialektov. Dalo by sa teda povedať, že štandardná angličtina je najdôležitejší dialekt v anglicky hovoriacom svete, a to z pohľadu sociálneho, intelektuálneho či kultúrneho, pričom sa neviaže na žiaden konkrétny akcent.

Vzhľadom na pomenovanie štandardnej angličtiny ako dialektu by sme radi dodali, že sociolingvisti ju označujú za čisto sociálny dialekt, a to z dôvodu jej histórie a sociologickej dôležitosti, pričom sa neviaže na žiadny akcent, ani na geograficky vyhradené územie.

Z historického hľadiska by sa dalo skonštatovať, že štandardná angličtina ako subvarieta bola vybratá tak, aby sa stala štandardnou, pretože sa spájala so sociálnymi skupinami, ktoré mali moc, silu, bohatstvo a prestíž.

Najmenej však dvaja lingvisti, Stein a Quirk (1995), tvrdia opak, a to, že štandardná angličtina nie je sociálny dialekt. Ako príklad uvádzajú britské noviny Sun, ktorých čitatelia prevažne pochádzajú z pracujúcich sociálnych tried, a to aj napriek tomu, že ide o noviny písané v štandardnej angličtine. Tomuto ich tvrdeniu by sme ale mohli oponovať, pretože všetky noviny písané v angličtine sú písané v štandardnej angličtine.

V závere týchto tvrdení by sa ešte mohla vynoriť otázka, aký je potom rozdiel medzi štandardnou angličtinou a neštandardnými dialektmi. Odpoveď na túto otázku by sme mali hľadať na úrovni gramatiky, keďže z hore uvedeného vyplýva, že rozdiely nemôžu byť ani fonologické, ani lexikálne, čo tvrdí aj Trudgill (1999, s. 125): „*Štandardná angličtina je sociálny dialekt, ktorý sa od iných dialektov jazyka odlišuje gramatickými formami.*“

Ak už hovoríme o rozdieloch medzi štandardnou angličtinou a inými dialektmi na úrovni gramatiky, radi by sme spomenuli aspoň niekoľko základných rozdielov, ktoré špecifikoval Trudgill (1999):

- Štandardná angličtina rozlišuje použitie pomocného slovesa *do* a jeho foriem, predovšetkým v 3. os. singuláru, pričom ostatné dialekty preferujú použité slovesa *do* aj v 3. osobe singuláru (napr. *he do*).
- V štandardnej angličtine je na rozdiel od iných dialektov neprípustná viacnásobná negácia (napr. *I don't want none – I don't want any..*)
- V štandardnej angličtine existuje nepravidelné tvorenie reflexívnej zámen vo forme založenej na privlastňovacích zámenách – *myself, yourself*, čo nenájde vo viacerých neštandardných dialeктоch, v ktorých sa tieto reflexívne zámená tvoria pravidelne za pomoci privlastňovacích zámen – *hisself, theirsself*.
- Štandardná angličtina nerozlišuje medzi druhou osobou singuláru a plurálu a používa rovnaké zámeno – *you*. V neštandardných dialeктоch sa rozlišuje zámeno *thou* a *you*, čo je pozostatok zo starej angličtiny, alebo existuje novšia verzia, a to *you* a *youse*.
- Štandardná angličtina má nepravidelné tvary slovesa *to be*, teda byť, v prítomnom (*am, is, are*) i minulom čase (*was, were*), ktoré sa nerozlišujú v neštandardných dialeктоch. V tých prevládajú rovnaké formy slovesa v každej osobe, napríklad *I be, you be, he be*, alebo v minulom čase *I were, you were, he were*.
- Štandardná angličtina rozoznáva pri nepravidelných slovesách préteritovú a perfektovú formu s použitím pomocného slovesa *have*, napr. *I saw – I have seen*, čo sa nepoužíva v neštandardných dialeктоch, kde platí iba *I have seen – I seen*.

- Štandardná angličtina vlastní dve ukazovacie zámena – *this* a *that*, ktoré sa používajú podľa toho, či sa daný objekt nachádza bližšie alebo ďalej od hovoriaceho. Neštandardné dialekty rozoznávajú ešte ukazovacie zámeno *yon*, ktoré sa vzťahuje na predmet vzdialený od oboch interlokútorov.

Z týchto gramatických rozdielov by sme mohli prejsť do ďalších úvah a diskusií o tom, ktoré gramatické formy sú alebo nie sú štandardné, pretože jednotlivé gramatické tvary môžu prechádzať a šíriť sa od neštandardných dialektov do štandardných. Preto je niekedy ťažké rozlíšiť medzi neštandardným dialektom a hovorovým štýlom štandardnej angličtiny, čo sme už spomínali vyššie. Nedá sa ani vylúčiť, že neštandardné prvky sa môžu stať štandardnými a naopak. V anglickom neštandardom dialekte, Norwich, existuje sloveso *to blar*, čo znamená *to cry*, *weep* (plakať). Toto slovo je však regionálne a sociálne ohraničené. Viaz sa teda na konkrétnu územnú časť krajiny a jej obyvateľov. Na druhej strane je však táto skupina populácia zároveň aj používateľmi štandardnej angličtiny, a preto preferuje použitie slovesa *to cry*, teda štandardného slova, aj napriek tomu, že poznajú význam slovesa *to blar*. Preto by sa dalo povedať, že sloveso *to cry* je v porovnaní s *to blar*, štandardné. Na druhej strane však existuje mnoho dialektov, v ktorých sa používa vo význame plakať iba sloveso *cry*, i keď sa považuje za súčasť slovnej zásoby štandardnej angličtiny. Tento príklad opäť dokazuje to, že štandardná angličtina sa neviaže na žiadne geografické územie, a teda jej slovná zásoba je prístupná a dostupná pre všetkých.

Téma rozoberajúca debaty, úvahy a názory na štandardnú angličtinu je veľmi zaujímavá a zároveň veľmi rozsiahla a len ťažko by sa dalo odpovedať na všetky otázky v rozsahu strán tohto príspevku. Článok by mal otvoriť priestor na ďalšiu diskusiu i protirečenie a priniesť nové pohľady na túto tematiku, pretože sme sa stretli aj s mnohými názormi na to, že štandardná angličtina ako taká vôbec neexistuje, čo by možno mohlo byť predmetom ďalšieho prieskumu.

Bibliografia:

- CRYSTAL, D. 1997. *English as a Global Language*. 1.vydanie. Cambridge: Cambridge University Press, 1997. 212 s. ISBN 0-521-53032-6.
- FIRTH, A. 1996. "The discursive accomplishment of normality : on lingua franca English and conversation analysis." In *Journal of Pragmatics* [online]. 1996, Vol. 26/2 : 237 – 59. [citované 22. 5. 2013]. Dostupné na internete : <http://www.academia.edu/200756/The_discursive_accomplishment_of_normality_On_Conversation_Analysis_and_Lingua_Franca_English_1996_Alan_Firth >
- GRADDOL, D. 1997. *The Future of English?* [online]. London : The British Council, 2000. 66 s. [Cit. 1. 6. 2013] Dostupné na internete : <<http://www.britishcouncil.org/learning-elt-future.pdf>> ISBN 0-86355-356-7.
- HUDSON, R. – HOLMES, J. 1995. Children's use of spoken Standard English. In: TRUDGILL, P. 1999. *Standard English: What it isn't*. In: BEX, T. – WATTS, R. J. (eds.) 1999. *Standard English: the widening debate*. London: Routledge, 1999. s. 117-128. ISBN 0-415-19163-7.
- HÜLMBAUER, C. - BÖHRINGER, H. - SEIDLHOFER, B. 2008. *Introducing English as a lingua franca (ELF): Precursor and partner in intercultural communication*. [online]. Viedeň : University of Vienna, 2008. s. 25 – 26. [citované 23. 5. 2013] Dostupné na internete < <http://ressources-cla.univ-fcomte.fr/gerflint/Europe3/hulmbauer.pdf> >
- CHAMBERS, J. – TRUDGILL, P. 1998. *Dialectology*. 2. Vydanie. Londýn: Cambridge University Press, 1998. 201 s. ISBN 0-521-59646-7.
- JENKINS, J.- COGO, A. - DEWEY, M. 2011. Review of developments in research into English as a lingua franca. [online]. Cambridge : Cambridge University Press, 2011. s. 281 – 315. [Cit. 1. 6. 2013] Dostupné na internete : < <http://journals.cambridge.org/action/displayAbstract?fromPage=online&aid=8271753> >

- JENKINS, J. 2003. *World Englishes*. Resource book for students. 2. vydanie. London : Routledge , 2003. 256 s. ISBN 0-415-46612-7.
- JENKINS, J. 2010. *The Phonology of English as an International Language*. 1. vydanie. Oxford: Oxford University Press, 2010. 258 s. ISBN 978-0-19-442164-5.
- JESEŇSKÁ, P. 2006. *Anglický jazyk ako lingua franca*. [online] [Cit. 1. 8. 2013] Dostupné na internete :
<http://www.google.sk/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CC4QFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.fhv.umb.sk%2Fapp%2FaccountPropertiesAttachment.php%3FkernelUserID%3DID%26ID%3D118&ei=Go0UUqrrNOTK4ATe3YCwCQ&usg=AFQjCNHTB2UawYBg370n3-SOxgCn_Hwa8w&bvm=bv.50952593,d.bGE>
- KACHRU, B.B. 1986. The power and politics of English. In *World Englishes* [online].2007, Vol. 5, No. 2/3 [Cit. 1. 3. 2013]. Dostupné na internete:
<<http://onlinelibrary.wiley.com/doi:10.1111/j.1467-971X.1986.tb00720.x>>
- LABOV, W. 1966. The social stratification of English in New York City. In: TRUDGILL, P. 1999. *Standard English: What it isn't*. In: BEX, T. – WATTS, R. J. (eds.)1999. *Standard English: the widening debate*. London: Routledge, 1999. s. 117-128. ISBN 0-415-19163-7.
- LOCKWOOD, M. *Changing Standards? Children's awareness and Knowledge of Features of Written Standards English at Ages 10 – 11* [online]. [Cit. 1. 9. 2013]. Dostupné na internete:
<http://centaur.reading.ac.uk/12588/1/CHANGING_STANDARDS_CE_%282%29.pdf>
- MCKAY, S. L. 2002. *Teaching English as an International Language*. Oxford : Oxford University Press, 2002. 150 s. ISBN 978-0-19-437364-7.
- RAMPTON, M. B. H. 1990. Displacing the native speaker: expertise, affiliation, and inheritance. In *ELT Journal* [online].Vol. 44: 97 – 101. [citované 23. 4. 2013] Dostupné na internete : < [http:// http://203.72.145.166/ELT/files/44-2-1.pdf](http://http://203.72.145.166/ELT/files/44-2-1.pdf) >
- Random House Kernerman Webster's College Dictionary [online]. [citované 1. 9. 2013] Dostupné na internete :
<<http://www.kdictionariesonline.com/DictionaryPage.aspx?ApplicationCode=18>>
- SEIDLHOFER, B. 2001. Closing a conceptual gap: The case for a description of English as a LinguaFranca.In *International Journal of Applied Linguistics*. [online].Vol. 11.2, 2001. s. 133–158. [citované 23. 4. 2013] Dostupné na internete :
< https://www.univie.ac.at/voice/page/documents/seidlhofer_2001b.pdf >
- SEIDLHOFER, B. 2004. Research perspectives on teaching English as a Lingua Franca. In *Annual Review ofApplied Linguistics*. [online]. Vol 24,2004. s.209–239. [citované 23. 4. 2013] Dostupné na internete :
< http://people.ufpr.br/~clarissa/pdfs/ELFperspectives_Seidlhofer2004.pdf pdf >
- SEIDLHOFER, B. - WIDDOWSON, H. G. 2007. “Idiomatic variation and change in English. The idiom principle and its realizations”. In SMIT, U. - DOLLINGER, S.- HUTTNER, J. at al. *Tracing English through time. Explorations in language variation*. (Festschrift for Herbert Schendl, Austrian Studies in English vol. 95. [online] Wien: Braumüller. s. 359-374. [citované 23. 4. 2013] Dostupné na internete : < <http://ressources-cla.univ-fcomte.fr/gerflint/Europe3/hulmbauer.pdf>>
- SELINKER, L. 1972. Interlanguage. In *International Review of Applied Linguistics*. [online] Vol.10, 1972. s.3–34. [citované 23. 4. 2013] Dostupné na internete:
< <http://omar11.wikispaces.com/file/view/session2A.pdf>>
- STEIN, G. – QUIRK, R. 1995. Standard English. The European English Messenger. In: TRUDGILL, P. 1999. *Standard English: What it isn't*. In: BEX, T. – WATTS, R. J. (eds.)1999. *Standard English: the widening debate*. London: Routledge, 1999. s. 117-128. ISBN 0-415-19163-7.

The American Heritage Dictionary of the English Language. 2000. 4. vydanie. Boston: Houghton Mifflin Harcourt; Thumb Indexed edition, 2000. 2012 s. ISBN-13: 978-0395825174.

TRUDGILL, P. 1999. Standard English: What it isn't. In: BEX, T. – WATTS, R. J. (eds.) 1999. *Standard English: the widening debate*. London: Routledge, 1999. s. 117-128. ISBN 0-415-19163-7.

TRUDGILL, P. 1992. *Introducing language and society*. Londýn: Penguin, 1992. S. 79. ISBN 10: 0-14-081018-8.

WEBER, J.J. – HORNER, K. 2012. *Introducing Multilingualism. A social approach*. 1. vydanie. Abingdon: Routledge, 2012. 241 s. ISBN 978-0-415-60997-5.

Abstract

It is surprising that there seems to be considerable confusion in the English speaking world, even amongst linguists, about what the Standard English is. That is why we pay attention to the topic of Standard English in this article and we try to find the definitions and characteristics of the Standard English. We concentrate on the terms such as style, register, dialect, accent and non-standard dialects because according to the present publications and researches aimed at World Englishes we find it important to mention a great diversity of the English varieties which differ from each other in their grammar, stylistics, vocabulary, pronunciation.